

4.4.2014

Valtiovarainministeriö

PL 28,

00023 Valtiovarainministeriö

viite: lausuntopyyntö VM064:01/2012

**LAUSUNTO: HALLITUKSEN ESITYSLUONNOS VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄN
UUDISTAMISESTA**

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan valtionosuusjärjestelmää uudistetaan osana kuntarakennemuutosta. Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa selvitysmies Arno Miettisen luonnoksesta hallituksen esitykseksi.

Pyydämme, että uudistusesityksissä huomioitaisiin seuraavat asiat:

Lukiot - Toisen asteen koulutuksen rahoitusjärjestelmän ja lukioiden järjestäjäverkon uudistus

- Lukioiden järjestämisluvut katsotaan uudelleen.

Turun Steiner-koulu toimii Lahden Rudolf Steiner-koulun sivutoimipisteenä. Steinerkoululiikkeen valtakunnalliset oppilasmäärät tulisi huomioida ja pedagoginen vaihtoehto tulisi turvata lukioverkkoa arvioidessa.

- Lukion valtionosuusrahoitus rajataan kolmeen vuoteen.

Neljännän vuoden valtionrahoituksen loppuminen ajaisi erityistehtävää toteuttavat, kuten steinerlukiot, suuriin ongelmiin. Nelivuotisen lukiorahoituksen loppuminen on myös ristiriidassa oppivelvollisuuden nostamisen kanssa. On myös huomioitava, että 23 % lukiolaisista suunnittelee pitävänsä väli vuoden lukion jälkeen. Väli vuotta parempana vaihtoehtona näemme esimerkiksi nelivuotisen steinerlukion suorittamisen. (Kun koulu loppuu tutkimus 2013)

- Rahoituksen perusteisiin sisällytetään tuloksellisuusrahoitus.

Tulorahoituksen perusteena olisi, että lukiot saisivat rahaa muun muassa suoritettujen tutkintojen perusteella. Suoritettujen tutkintojen määrä mittarina tarkoittaisi, että rahoitus laskettaisiin käyttäen perusteena lukion kolmessa vuodessa suorittaneita. Tuloksellisuuden toteamiseen on mahdotonta löytää mittaria, joka mittaisi tasa-arvoisesti kaikkien Suomen lukioiden tulosta. Turun Steiner-koulun lukiossa suoritetaan valtakunnallisten pakollisten ja syventävien kurssien lisäksi opetussuunnitelmassa määritellyjä erityisen koulutustehtävän mukaisia kursseja, jotka pidentävät opiskeluajan lukiossa neljään vuoteen. Vaatimus kolmessa vuodessa suoritettavasta tutkinnosta on käytännössä kuolinisku kaikille erityistä koulutustehtävää toteuttavalle lukioille, kuten esimerkiksi urheilu- ja steinerlukioille.

- Toimintayksikön budjetointi – rahoituksen perusteena

Mikäli rahoitus jatkossa perustuisi toimintayksikön budjetointiin, kuinka varmistettaisiin koulujen valtakunnallinen tasapuolinen kohtelu?

- Lukioden valtionosuudet alenevat 2015.

Lukioden valtionosuudet alenivat 4 % vuonna 2014. Samaan aikaan lukio-opetukseen kohdistuu muutospaineita, kuten sähköisten yo-kirjoitusten toteuttaminen, kurssitarjonnan laajentaminen, oppilashuolto sekä jatkossa myös kurssien sisältöjen muutos yliopistojen hakuprosessia palveleviksi. Nämä toimenpiteet vaativat suunnittelu-, kehitys- ja toteutusvaiheessa rahallisia resursseja. Toimenpiteitä ei voida toteuttaa, mikäli lukion valtionosuudet alenevat. Yksityiset koulut rahoittavat toimintansa valtionavulla. Kouluilla ei ole mahdollisuutta hankkia lisärahoitusta verotuloilla kuntien tapaan esimerkiksi koulumaksuja nostamalla koska opetuksen on oltava ilmaista.

- Mittarit

Esille tuodut mittarit eivät ole riittävän selkeitä ja luotettavia. Pahimmillaan ne alkaisivat ohjata opetusta ja suuntaisivat lisärahoitusta jo ennestään hyväosaisille. Turun Steiner-koulun lukio toimii Lahden Rudolf Steiner-koulun sivutoimipisteenä. Kuinka mittareita sovellettaisiin sivutoimipisteisiin? Koko lukion tulorahoitusajatus on siksi laitettava jäihin. Rahoitusta pitää uudistaa ilman tuloksellisuuselementtiä.

Steinerkoululiikkeen valtakunnalliset oppilasmäärät tulee huomioida ja pedagoginen vaihtoehto tulee turvata lukioverkon arvioinnissa. Erityistehtävän saaneiden koulujen rahoitus tulee säilyttää nelivuotisena.

Esi- ja perusopetus – rahoitusjärjestelmän uudistus

- Kotikuntakorvausten pienentäminen 5-10 % yksityisille kouluille

Kotikuntakorvausten pienentäminen 10 %:lla tarkoittaa Turun Steiner-koululle 152000 euron leikkausta rahoitukseen.

Kotikuntakorvauksen 10 % vähennystä on perusteltu sillä, että yksityisellä opetuksen järjestäjällä ei ole velvollisuutta järjestää oppilashuoltoa, koulukuljetuksia, majoitusta eikä kouluissa ole suhteessa yhtä paljon vieraskielisiä tai kaksikielisiä oppilaita.

Yksityisillä opetuksen järjestäjillä, kuten Turun Steiner-koululla, syntyy opetuksen järjestäjänä kuntaan verrattuna lisäkustannuksia: Yksityinen opetuksenjärjestäjä vastaa itse oppilashuollon tukitoimenpiteistä kuten psykologin ja kuraattorin ostopalveluista, koska näitä palveluja ei kunta tarjoa koululle. On huomioitava, että esimerkiksi Turun Steiner-koulussa psykologinen sairaanhoitaja ja koulukuraattori ovat tavattavissa viikoittain, kun esimerkiksi kunnan lukiossa psykologille pääsyä joutuu odottamaan 3kk (TS 1.4.2014). Oppilashuollon kustannuksia koulumme ei saa lukea kuluihin valtionaputilityksissä. Lisäksi koulun hallinto ja hankintojen kilpailutukset hoidetaan itse, yksityisillä opetuksen järjestäjillä ei ole pääsyä kunnan julkiseen hankintaverkkoon.

Mahdollinen esiin nostettu 90 % rahoitus tarkoittaisi ryhmäkokojen suurentamista, tuntikehyksen pienentämistä sekä irtisanomisia.

- Kertoimien muutos 1.1.2015

Esiopetuksesta syntyvät kustannukset ovat yhtä suuret kuin alkuopetuksessa. Esikoulun opettajan palkka on sama kuin luokanopettajan, koska opetuksen tuntimäärissä ei ole suuria eroavaisuuksia, esiopetuksen kerroin tulisi vähintään säilyttää tasolla 0,91.

Mahdollinen 90 % rahoitus sekä kertoimien muutoksen aiheuttama valtionavun aleneminen tarkoittaisi toiminnassamme ryhmäkokojen suurentamista, tuntikehyksen pienentämistä sekä irtisanomisia.

Steinerkoulujen kotikuntakorvaukset tulisi maksaa täysimääräisinä ja esiopetuksen kerroin tulisi vähintään säilyttää entisellään, 0,91.

Annukka Jääskeläinen
toiminnanjohtaja

Arja Lyytinen
talouspäällikkö